

Силабус курсу

МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма
«Професійна освіта (Цифрові технології)»

Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу консультацій
Рік навчання: V.
Семестр: III.
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: англійська/українська

Викладач курсу:	Кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу Чумак Галина Василівна
Контактний телефон	+380671540262
E-mail викладача:	chumak@tnpu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС - 3 (90 год.)

Дисципліна «Машинний переклад» спрямована на те, щоб дати студентам-магістрантам всебічні теоретичні знання із основ машинного перекладу як складової компетенцій фахівця із цифрових технологій. Призначення даного курсу у формуванні у майбутнього фахівця такої необхідної на сучасному етапі складової цифрової компетенції як володіння сучасними засобами автоматизації перекладацької діяльності відповідно до програмних вимог досліджуваного курсу. Метою курсу є формування у студентів професійних компетенцій в області використання сучасних комп'ютерних технологій для оптимізації перекладацької діяльності.

Структура курсу

Години лек./сем	Тема	Результати навчання	Завдання
1/2	Роль інформаційних технологій у перекладацькій діяльності.	ПРН 21. Вміти визначати і аналізувати цілі і зміст, принципи, методи і прийоми навчання; обирати і ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів	Усне опитування

		вищих навчальних закладів; контролювати і оцінювати рівень сформованості складників професійної компетентності; працювати з навчальною, науковою, методичною літературою; узагальнювати досягнення передового педагогічного досвіду.	
1/2	Машинний переклад як напрям штучного інтелекту.	ПРН 33. Розробляти експертні системи нечіткого виведення в інтерактивному режимі, використовуючи редактор нечіткого висновку FIS та в режимі командного рядка.	Усне опитування
2/2	Види та стратегії систем машинного перекладу.	ПРН 14. Здатність пошуку інформації в наукометричних базах даних : SciVerse, Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін. Аналітична діяльність у системах: Spring Metrics, Woopra, Google Analytics, Clicky, Mint, Chartbeat та ін. Електронний архів arXiv.	Усне опитування
2/2	Структура систем машинного перекладу.	ПРН 14. Здатність пошуку інформації в наукометричних базах даних : SciVerse, Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін. Аналітична діяльність у системах: Spring Metrics, Woopra, Google Analytics, Clicky, Mint, Chartbeat та ін. Електронний архів arXiv.	Усне опитування
2/2	Особливості роботи із системами машинного перекладу.	ПРН 33. Розробляти експертні системи нечіткого виведення в інтерактивному режимі, використовуючи редактор нечіткого висновку FIS та в режимі командного рядка.	Усне опитування
1/2	Алгоритм машинного	ПРН 33. Розробляти	Усне

	перекладу, заснований на лінгвістичному аналізі.	експертні системи нечіткого виведення в інтерактивному режимі, використовуючи редактор нечіткого висновку FIS та в режимі командного рядка.	опитування
1/2	Лінгвістичні проблеми машинного перекладу	ПРН 21. Вміти визначати і аналізувати цілі і зміст, принципи, методи і прийоми навчання; обирати і ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів; контролювати і оцінювати рівень сформованості складників професійної компетентності; працювати з навчальною, науковою, методичною літературою; узагальнювати досягнення передового педагогічного досвіду.	Усне опитування
2/2	Використання паралельних корпусів текстів в машинному перекладі. Пам'ять перекладів	ПРН 33. Розробляти експертні системи нечіткого виведення в інтерактивному режимі, використовуючи редактор нечіткого висновку FIS та в режимі командного рядка.	Усне опитування
2/2	Електронні словники та принципи їхньої роботи.	ПРН 21. Вміти визначати і аналізувати цілі і зміст, принципи, методи і прийоми навчання; обирати і ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів; контролювати і оцінювати рівень сформованості складників професійної	Усне опитування

		компетентності; працювати з навчальною, науковою, методичною літературою; узагальнювати досягнення передового педагогічного досвіду.	
2/2	Перспективи розвитку машинного перекладу. Переклад в Інтернеті.	ПРН 14. Здатність пошуку інформації в наукометричних базах даних : SciVerse, Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін. Аналітична діяльність у системах: Spring Metrics, Woopra, Google Analytics, Clicky, Mint, Chartbeat та ін. Електронний архів arXiv.	Усне опитування

Літературні джерела

Основні

1. Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2004. 382 с.
3. Марчук Ю.Н. Компьютерная лингвистика М.: Изд-во Восток-Запад, 2007. 317 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/398578/>
4. Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика, Львів, «Афіша», 2008. 221 с.
5. Півень Н. М. Основи машинного перекладу : навч. посіб. для студентів спеціальності «Переклад» денної та заочної форм навчання. Маріуполь: ПДТУ, 2016. 161 с.
6. Clark A. The Handbook of Computational Linguistics and Natural Language Processing. Blackwell Publishing, 2010. 775p.
8. Burger J. Issues. Tasks and Program Structures to Roadmap Research in Question & Answering (Q&A). URL: http://www.inf.ed.ac.uk/teaching/courses/tts/papers/qa_roadmap.pdf
9. Jurafsky D. Speech and Language Processing: An Introduction to Natural Language Processing, Speech Recognition, and Computational Linguistics. 2nd edition. 2009. URL: <http://www.cse.iitk.ac.in/users/mohit/Speech-and-Language-Processing.pdf>
10. Mitkov R. The Oxford handbook of computational linguistics. Oxford University Press, 2003. 786 p. URL: <http://www.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=y16AnaKtVAkC&oi=fnd&pg=PP2&dq=5.%09The+Oxford+handbook+of+computational+linguistics>
11. Nirenburg S. Ontological semantics. MIT Press, 2004. 420 p. URL: http://books.google.com.ua/books/about/Ontological_semantics.html?id=OPek3LpMIgC&redir_esc=y
12. Uwe Reinke State of the Art in Translation Memory Technology. URL: <http://www.t-c3.org/index.php/t-c3/article/view/25>

Допоміжні

1. Бакулов А.Д., Леонтьева Н. Н. Теоретические аспекты машинного перевода”. Радио и связь, М., 1990.

2. Баранов А.Н. Введение в прикладную лингвистику: Учебное пособие. Изд. 2-е, исправленное. М.: Едиториал УРСС, 2003. 360с.
3. Борковский А.Б. Англо-русский словарь по программированию и информатике (с толкованиями) М.: Рус. яз. 1987. 335с.
4. Глушаков С. В., Сурядный А.С. ПК для студента. Харьков: Фолио, 2007. 511с.
5. Панчук Р. Системы машинного перевода // Домашний ПК. 2004. №6 (66). С. 68-71.
6. Ткачук В.М., Чумак Г.В. Теорія і практика машинного перекладу: Навчальний посібник до курсу теорії і практики перекладу. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. 72 с.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, у програмі MOODLE).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1 – 10 усне опитування	90
Відвідування занять	10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.